

Efendinin Ölümü Mürsel Ağaç

– Kalibredost · 04 Ağustos 2018

Varlık manzumesi içinde “insana beşik kılınmış” tek mekân olan yeryüzünde, fail, meful; müşahit, müttekellim sıfatları ile “halife” olarak bir zamana kadar bulunacağız.

Mürsel Ağaç üstadın, Akıl Fikir Yayınları’ndan çıkan “Efendinin Ölümü” isimli romanını okumaya başladığımda; ilk bölümde yer alan yukarıdaki cümlenin etrafında uzun bir süre dolanmışım. Yeryüzü yani dünya ve insan ilişkisine eşsiz bir giriş yapan cümlenin, bendeki evvel zaman açılımına göz atmam zaruri olmuştu.

- Dünya ve insan... Nedir ikisini bu denli benzer kılan?

- İnsan bedenini canlı tutan, damarlarında dolaşan kan denizi. Dünyayı sarmalayan ley hattı, bu denizin ikizi.

Soru ve cevap cümleleriyle benzerliğe dikkat çekmiş olsam da; bağı açık eden bir devam cümlesi kurmamıştım ardından.

“Sizi ondan yarattık, yine ona döndüreceğiz ve sonra ondan tekrar çıkaracağız” denilerek, kaderimizin yeryüzüne ve toprağa bağlı nirengi noktalarına dikkat çekilmiştir.

Cümlesiyle, eksikliği tamamlamıştı üstat, üstelik yazdıklarımı dahi okumadan. Ve tevafuk eseri, ziyarete gittiğim Kitap Fuarından, bu eseriyle dönmüştüm Mürsel Bey’in. Çok şey bilmiyorum belki ama bu âlemde tesadüfe yer olmadığını ve sebep kümelerinin, her zaman bizim sandığımız noktalardan keşişmediğini biliyorum az çok.

“Efendi’nin Ölümü”; Ağacık Ailesinin, istila korkusuyla Bayburt- Köse arasında uzanan Mormuç Ovası’nın kuzey yakasında bulunan Örenşehir köyünden ayrılarak; ücra bir dağ köyü olan Yukarı Hur’a sığınmasıyla başlayan bir muhacirlik hikâyesi.

“Ağa emmi, biz Örenşehirliyiz. Muhacir çıktık. Sebebini sorarsanız, Urus Bayburd’u, Hart’ı almış. Mormuc’a da yayılacak diye, herkes bir tarafa kaçtı. Bize kismet de bu taraflarmış.”

Efendinin Ölümü; toprağın ve topraktan yaratılmış insanoğlunun yine toprakla bütünleşen hikâyesi.

Bu haliyle, bir çift öküzün çektiği tapan, bu ıslak harmanda saatlerce çekilerek ebem ekmeklerinin başı iyice ezilir ve bu çamur deryasına gömülürdü. Kurumaya terk edilen harman takır takır

kuru balçık haline gelince, ebem ekmeğinin kökünün kesildiğini zannedebilirsiniz.

Efendinin Ölümü; dört nesillik bir süreçte yaşanan değişimin, gelişimin, sevginin ve en çokta köy yaşamının; zihinlerde bıraktığı izler derlenerek yazılmış hikâyesi.

“Geliyorlar” dedi ve soluk ışıklı feneri kaptığı gibi fırladı. Koşar gibi köyün girişindeki harmanlara doğru giderken, o iki köpek de peşindeydi. Babam onları fark edince, atın ürkebileceğini düşündü. Yavaşlayıp dizgini kısalttı.

Efendinin Ölümü; aynı ailenin, farklı kuşaklarını anlatan ve her kuşakta okuyucuya o dönemi yaşatan; köy hayatında yaşananları ve yaşanabilecekleri okuyucuyu sıkmadan, ana hikâyeyi destekleyen yan hikâyelerle besleyerek anlatan sıra dışı bir hikâye.

Şimdi bu lakapla yâd edilen delikanlı, o sene gurbetten başı açık olarak köye dönen bir akrabamızdı. Ona verilen lakap hemen tutmuş ve süratle tedavüle konmuştu ama ben böyle şeylere değer verdiğim için, aklımda tutmasam ve yazmasam unutulup gidecek bir hikâyecik vardı arkasında.

Efendi'nin Ölümü; yoksunluk dönemlerinde mum ışığına yıldız diye sarılan; çaresizlikten, çare üretmeye çalışan ve trajik bir şekilde sonlanan Ağacık Ailesi'nin son fertlerinden birinin elim hikâyesi.

Halamin oğlu Mustafa'nın bozgun alametleri ile dolu bir yüzle ve telaşla sınıfımızın kapısını çalıp içeri girişi, bugün bile gözümün önündedir. O benden iki yaş büyüktü. Ben ise beşinci sınıftaydım.

Haline bakınca her şeyi anlamıştım. “Öğretmenim, Efendi ağabeyim çok hasta, dayım seni çağırıyor” dedi.

Efendinin Ölümü; Anadolu köyünün, köylüsünün, toprağının ve onların kopmaz bağının yüzyılı aşan hikâyesi. Bu toprağın insanların hikâyesi... Mürsel Bey'in yüreğine kalemine sağlık. Bu kesinlikle okunması gereken eseri bizlere kazandıran Akıl Fikir Yayınları'da ayrıca bir teşekkürü hak ediyor.

Dünya ise; “âlem içinde âlem” denmeye kayık tek mekândır. Çünkü orası, “ varlığın gözbebeği” olan insanın evi olarak halk edilmiştir.